МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

В. І. Чуєнко
Характеристика стандартів та нормативно-правової бази Європейського Союзу у сфері штучного інтелекту *479*

А. Барінов
Позитивні дії як чинник інклюзивного розвитку: досвід США та перспективи для освітньої політики *483*

С. Кузьмич
Вплив нової соціальної реальності на правове тлумачення MPC conditions у міжнародному комерційному праві *485*

С. В. Резнік
Огляд та подальший вплив на ведення господарської діяльності Закону України № 4196-IX *487*

Д. Євдокимов
Перспективи законодавчого посилення державної підтримки цивільних осіб, позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії *489*

Н. С. Лаврик
Адміністративно-правові аспекти діяльності органів виконавчої влади у сфері підприємництва (КАП) *491*

В. В. Котов
Правові аспекти міжнародного співробітництва в рамках Європейського Союзу: вплив на державну соціальну політику *493*

О. І. Мацак
Реформування податкової системи України в умовах внутрішніх та зовнішніх викликів з метою запобігання фінансовим злочинам *495*

О. С. Лаврик
Правові механізми захисту особи при розслідуванні злочинів проти життя та здоров'я *496*

М. П. Мельник
Правові механізми захисту права власності в Україні в умовах сучасних викликів *497*

Д. О. Кірюшин
Підвищення ефективності правосуддя та врегулювання проблемних питань у сфері нерухомості в Україні *498*

В. А. Бортник
Особливості захисту інформації про фізичну особу *499*

Я. В. Голобородько
Напрями діяльності Військової служби правопорядку та проблеми у сфері підтер дисципліни серед військовослужбовців *501*

В. О. Заросило
Проблеми вивчення антикорупційного права у вищих навчальних закладах *503*

ся законодавством сьогодні, що може створити певний хаос у судовий системі та розгляді судових справ.

Можливо доцільніше було ввести до Господарського кодексу окремим Законом, безперечно позитивні нормі, зокрема про акціонування державних та комунальних підприємств, але залишивши Господарський кодекс чинним.

Джерела

1. Закон України № 4196-IX від 09.01.2025 р. "Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб". https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text
2. Господарський кодекс України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text
3. *Присяжна Людмила.* Закон про регулювання підприємницької діяльності: ключові зміни. https://biz.ligazakon.net/news/233223_zakon-pro-regulyuvannya-pdprimnitsko-dyalnost-klyuchov-zmni

Д. ЄВДОКИМОВ

д-р філософії у галузі права, доц., професор кафедри теорії держави і права та конституційного права ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАКОНОДАВЧОГО ПОСИЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ, ПОЗБАВЛЕНИХ ОСОБИСТОЇ СВОБОДИ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Триваюча збройна агресія проти Української держави актуалізує проблеми законодавчого посилення державної підтримки цивільних осіб, які були позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії, а саме надання права на таку підтримку всім цивільним особам, як були позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії, зокрема і тим, які не мали встановленого терміну утримання та згодом були звільнені або ж повернулись самостійно.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей", дія цього закону розповсюджується на тих цивільних осіб, які перебувають під захистом Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, яких було позбавлено особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України державою-агресором під час перебування на тимчасово окупованих територіях України або на території держави-агресора, а саме [1, с. 32]:

а) у зв'язку із здійсненням такими громадянами діяльності, спрямованої на вираження поглядів, цінностей, позицій щодо відстоювання державного суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, а також за здійснювану професійну, громадську, політичну чи правозахисну діяльність, пов'язану із відстоюванням державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів

України, захистом прав та свобод осіб, позбавлених особистої свободи через таку діяльність, якщо були підстави вважати, що здійснення такої діяльності становило реальну або потенційну небезпеку для незаконного переслідування особи державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями;

б) у зв'язку з незаконними діями держави-агресора, її органів, підрозділів, формувань, інших утворень з явною або прихованою метою спонукання України, іншої держави, державного органу, організації, у тому числі міжнародної, юридичних або фізичних осіб до дій або утримання від здійснення дій як умови звільнення громадянина України.

Таким чином, системний аналіз зазначених вище норм закону свідчить, що його норми та, відповідно, передбачені ним гарантії розповсюджуються далеко не на всіх цивільних осіб, незаконно позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Безпосередні повноваження з надання цивільним особам, які були позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, відповідного статусу та соціальних гарантій, які з нього випливають, належать Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, яка діє при Міністерстві національної єдності України (колишньому Мінреінтеграції), та врегульовується постановами Кабінету Міністрів України "Деякі питання здійснення першочергових заходів із забезпечення соціального захисту звільнених осіб" № 1210 від 28 жовтня 2022 року та "Деякі питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я" № 1462 від 16 грудня 2022 року [2; 3].

Вбачається, що причиною виникнення відповідних правових колізій при наданні соціальних гарантій та державної підтримки цивільним особам, які були позбавлені особистої свободи, виникають саме через недосконаліть та неповноту відповідного правового регулювання у зазначеному вище п. 2 ч. 1 ст. 2 Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей", яка містить занадто вузьке тлумачення кола таких осіб.

Таким чином, для усунення відповідних недоліків та посилення можливостей державної підтримки всіх цивільних осіб, які були позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії, необхідно внесення відповідних змін та доповнень в зазначену норму ч. 1 ст. 2 Закону шляхом викладення її у такій новій редакції:

"Стаття 2. Сфера дії цього Закону

1. Дія цього Закону поширюється на громадян України:

2) які є цивільними особами, що перебувають під захистом Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, яких було позбавлено особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями під час перебування на тимчасово окупованих територіях України або на території держави-агресора, у випадку відсутності відомостей про вчинення такими особами злочинів проти основ національної безпеки України".

При цьому, наведені нижче підпункти поточної редакції зазначеної норми закону з оновленої редакції відповідної норми закону слід виключити:

"а) у зв'язку із здійсненням такими громадянами діяльності, спрямованої на вираження поглядів, цінностей, позицій щодо відстоювання державного суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, а також за здійснювану професійну, громадську, політичну чи правозахисну діяльність, пов'язану із відстоюванням

державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, захистом прав та свобод осіб, позбавлених особистої свободи через таку діяльність, якщо були підстави вважати, що здійснення такої діяльності становило реальну або потенційну небезпеку для незаконного переслідування особи державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями;

б) у зв'язку з незаконними діями держави-агресора, її органів, підрозділів, формувань, інших утворень з явною або прихованою метою спонукання України, іншої держави, державного органу, організації, у тому числі міжнародної, юридичних або фізичних осіб до дій або утримання від здійснення дій як умови звільнення громадянина України".

Втілення в життя відповідних законодавчих змін дозволить розширити коло цивільних осіб, на яких розповсюджується дія зазначеного закону та відповідне право на отримання ними державної підтримки, яке буде значно розширено та охопить всіх цивільних осіб, які були позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а не лише окремі їхні категорії, як нині.

Джерела

1. Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей. Закон України. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР). 2023. № 14. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2010-20#Text.
2. Деякі питання здійснення першочергових заходів із забезпечення соціального захисту звільнених осіб. Постанова Кабінету Міністрів України № 1210 від 28 жовтня 2022 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1210-2022-%D0%BF#Text.
3. Деякі питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я. Постанова Кабінету Міністрів України № 1462 від 16.12.2022 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1462-2022-%D0%BF#Text.

Н. С. ЛАВРИК

аспірант,

Міжрегіональна Академія управління персоналом

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА

У сучасному українському суспільстві підприємництво виступає основою національної економіки, забезпечуючи інноваційний розвиток, зайнятість населення та надходження до державного бюджету. Водночас ефективність підприємницької діяльності значною мірою залежить від правового середовища, на яке впливва.ть органи виконавчої влади. Їхня діяльність у цій сфері регулюється адміністративним правом, що визначає засади, межі та форми державного впливу на бізнес [7].

Правове регулювання здійснюється на основі Конституції України, яка гарантує право кожного на підприємницьку діяльність, не заборонену законом (стаття 42) [1]. Господарський кодекс України встановлює основи функціонування суб'єктів